

กฎอนามัยระหว่างประเทศ พ.ศ. 2548 หรือ IHR (2005) ย่อมาจากคำว่า International Health Regulations ซึ่งเป็นฉบับปรับปรุงในปี พ.ศ. 2548 มีสถานะเป็นกฎหมายระหว่างประเทศที่สมาชิกขององค์การอนามัยโลกต้องปฏิบัติตาม เพื่อป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพและภาวะฉุกเฉินทางด้านสาธารณสุข ซึ่งจะมี ความเกี่ยวข้องกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หรือ AEC เนื่องจากการเดินทาง และการเคลื่อนย้ายของสินค้ามากขึ้นระหว่างประเทศ

ปัจจุบันมีโรคและภัยสุขภาพก่อให้เกิดผลกระทบต่อการเดินทางและการค้าขาย จนก่อให้เกิดภาวะฉุกเฉินทางด้านสาธารณสุขระหว่างประเทศ เช่น การระบาดของโรคระบบทางเดินหายใจเฉียบพลันร้ายแรง หรือ โรคซาร์ส (Severe Acute Respiratory Syndrome: SARS) ในปี พ.ศ. 2545 - 2546 กรณีนี้มพบปนเปื้อนสารเมลามีนจากประเทศจีน การระเบิดของโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ฟูกูชิมะในประเทศญี่ปุ่นในปี พ.ศ. 2554 การระบาดของโรคมือ เท้า ปาก ในประเทศกัมพูชา ในปี พ.ศ. 2555 การระบาดของโรคไข้หวัดนกในภูมิภาคเอเชีย และการระบาดของ การติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ในวันออกกลาง และประเทศต่างๆ ดังนั้นจึงต้องมีระบบในการตรวจจัดการระบาดของโรคและภัยคุกคามสุขภาพดังกล่าว

ประเทศสมาชิกประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนได้เล็งเห็นถึงผลกระทบดังกล่าว จึงรับเอากฎอนามัยระหว่างประเทศ พ.ศ. 2548 โดยเน้นการเฝ้าระวังเหตุการณ์ผิดปกติเพื่อไม่ให้ลุกลามออกไป ตั้งแต่ระดับชุมชนในทุกพื้นที่ทั่วประเทศไทย และช่องทางเข้าออกระหว่างประเทศ ได้แก่ ด้านระหว่างประเทศ ท่าอากาศยานระหว่างประเทศ และท่าเรือระหว่างประเทศ เพื่อเสริมสร้าง ความปลอดภัยของประชาชน และมั่นคงทางเศรษฐกิจ หากมีเหตุผิดปกติในชุมชน เช่น พบผู้ป่วยเป็นกลุ่มพร้อมกัน

โรคที่รุนแรงกว่าปกติ โรคที่ไม่รู้จักหรือไม่เคยพบในพื้นที่มาก่อน มีผู้เสียชีวิตอย่างรวดเร็วโดยไม่ทราบสาเหตุ หรือแม้กระทั่งมีเหตุการณ์ที่มีสัตว์ป่วยและตายพร้อมกันจำนวนมาก พบอาหารที่ไม่ปลอดภัยจำนวนมาก และการปนเปื้อนสารเคมี แล้วนั้น ทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว หรือ ทีมเอส อาร์ อาร์ ที (SRRT) ที่มีอยู่ในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับตำบล อำเภอ จังหวัด เขตประเทศ จะเข้าไปตรวจสอบและควบคุมโรคเบื้องต้นทันที

กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข พร้อมกับภาคีเครือข่าย 18 กระทรวง ได้พัฒนาขีดความสามารถเพื่อตรวจจับสิ่งผิดปกติในชุมชน และจากต่างประเทศที่อาจเป็นภัยคุกคามชีวิตและสุขภาพของประชาชน นอกจากจะเป็นการป้องกันและลดผลกระทบดังกล่าวแล้ว ยังเป็นการส่งเสริมสนับสนุนด้านเศรษฐกิจและความได้เปรียบของประเทศในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเป็นอย่างดีภายในปี พ.ศ. 2558

